

9. INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE

Poznámky k tabulkám 9 – 1. až 9 – 8.

Český statistický úřad provádí od roku 2003 každoročně šetření o využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi jednotlivci. Šetření je realizováno v rámci výběrového šetření pracovních sil pořádaného ČSÚ a to formou osobního rozhovoru.

Od roku 2006 pak toto šetření probíhá dle nařízení Evropského parlamentu a Rady Evropské unie č. 808/2004 o statistice společenství o informační společnosti a tím umožňuje přinášet údaje srovnatelné s jednotlivými zeměmi EU.

V roce 2016 proběhlo šetření ve 2. čtvrtletí, otázky v dotazníku zodpovědělo více než 8 tis. jednotlivců ve věku 16 let a více. Dotazník zahrnoval celkem 53 otázek, z nichž 12 bylo pro domácnosti a 41 pro jednotlivce.

- **Referenční období:** Pokud není uvedeno jinak, tak se údaje za jednotlivce vztahují k posledním 3 měsícům před šetřením (2. čtvrtletí sledovaného roku).
- **Vzdělání:** Kategorie vzdělání je publikována za věkovou skupinu 25+. Mezi jednotlivci ve věku 16–24 let je velmi mnoho studentů, kteří mají nízké nejvyšší dosažené vzdělání, ale informační technologie využívají velmi intenzivně. Nezapočítání věkové skupiny 16–24 let umožňuje přesnější posouzení vlivu vzdělání na využívání informačních a komunikačních technologií.
- **Uživatel internetu:** za uživatele -internetu je považován jednatel, který použil internet alespoň jednou v posledních 3 měsících.

Pozn. Použitím internetu se myslí jakákoliv aktivní činnost na internetu z jakéhokoliv místa (domácnost, škola, práce atd.), pro jakýkoliv účel (soukromý, pracovní atd.), a to jak na počítačích (i přenosných), tak na mobilních telefonech.

- **Uživatel mobilního internetu:** za uživatele mobilního internetu je považován jednatel, který se v posledních 3 měsících připojil k internetu prostřednictvím mobilního telefonu, jiného mobilního zařízení (např. čtečky knih), notebooku či tabletu. Protože byl tento ukazatel vymyšlen ke sledování mobilního užívání internetu, zařazují se sem pouze jednotlivci, kteří se připojují k internetu mimo domov či pracoviště,
- **Internetové činnosti:** sledovány jsou činnosti na internetu, kterým se respondent věnoval pro soukromé účely v posledních 3 měsících před šetřením. Pouze u použití internetu ve vztahu k veřejné správě je referenčním obdobím posledních 12 měsíců před šetřením.

Pozn. Údaje o jednotlivých internetových činnostech jednotlivců jsou prezentovány jako podíl:

- a) z celkové sledované populace mužů a žen v dané věkové skupině nebo*
- b) z uživatelů internetu mužů a žen v dané věkové skupině.*

Pokud není uvedeno jinak, tak údaje v jednotlivých grafech se týkají podílu na celkové sledované populaci mužů a žen.

- **Nákupem přes internet** se rozumí on-line objednání zboží nebo služeb elektronickou cestou přes internet. Samotný akt nákupu přes internet je z hlediska kupujícího tvořen sledem webových stránek, kterými prochází a které umožňují zadání objednávky. Zboží objednané přes tyto sítě nemusí být placeno přes internet, dodání zboží či služeb je možné on-line (po internetu) nebo off-line (poštou nebo osobně). Za nákup přes internet se nepovažuje pouhé rozhodnutí o uskutečnění nákupu na základě informací získaných přes internet a stejně tak nákupy realizované na základě objednávek, které byly uskutečněny prostřednictvím klasického, ručně psaného a odeslaného e-mailu.

Podrobné metodické informace k tomuto jsou uvedeny v publikaci ČSÚ: „Využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi jednotlivci v roce 2015“, kód 062004-15, která je volně

přístupná na stránkách ČSÚ: <https://www.czso.cz/csu/czso/vyuzivani-informacnich-a-komunikacnich-technologii-v-domacnostech-a-mezi-jednotlivci-v-roce-2015>

Mezinárodní srovnání

Údaje, které uvádí Eurostat za ČR, se mírně odlišují od údajů, které za ČR uvádí ČSÚ. Rozdíl je způsoben tím, že Eurostat do údajů, které publikuje, zahrnuje pouze jednotlivce ve věku 16 až 74 let. Údaje za dospělou populaci ve věku 75 a více let Eurostat neuvádí. ČSÚ u tohoto šetření uvádí data za celou dospělou populaci, tj. 16+.

Poznámky k tabulce 9 – 9.

Zdrojem dat pro statistiku ICT odborníků je Výběrové šetření pracovních sil (roční průměry), kde základní šetřenou jednotkou jsou jednotlivci a domácnosti. Základní ukazatele o ICT odbornících jsou dostupné od roku 1993. Pokud je hodnota menší než 3 000 osob, jsou data považována za údaje s nízkou spolehlivostí.

- **ICT odborníci** jsou vymezeni prostřednictvím mezinárodně užívané klasifikace ISCO-08, založené na dvou faktorech - povaze vykonávané práce a požadované úrovni dovedností. Mezi ICT odborníky se zařazují lidé, kteří pracují v následujících třídách dle klasifikace ISCO-08:
 - Specialisté v oblasti informačních a komunikačních technologií (ISCO kód 25)
 - Technici v oblasti informačních a komunikačních technologií (ISCO kód 35)

Specialisté v oblasti ICT se podílí na samotném vývoji nových technologií a souvisejících konceptů, jde především o analytiku a vývojáře softwaru a počítačových aplikací (programátory) a specialisty na databáze a počítačové sítě, zatímco techničtí pracovníci spíše na provozu a podpoře těchto systémů, jde především o techniky uživatelské podpory informačních technologií či správce webu.

Upozornění: Definice ICT odborníků a jejich segmentace vznikla, jak bylo uvedeno, sloučením skupin klasifikace CZ-ISCO. Při srovnávání výsledků různých datových zdrojů je třeba mít na paměti odlišnosti jednotlivých pojetí z hlediska slučovaných kategorií. Např. pojetí Eurostatu se od vymezení v předcházejícím textu mírně liší (mezi ICT odborníky jsou v datech Eurostatu řazeni i lidé pracující v pozicích s ISCO kódy: 2166 – *grafici a výtvarníci v multimédiích*, 2356 – *lektori výuky informačních technologií*, 7421 – *mechanici a opraváři elektronických přístrojů*). V takto podrobném členění však pro většinu zemí nejsou k dispozici relevantní data.

Pozn.: Vymezení dle klasifikace ISCO, která byla zavedena v roce 2011, předcházelo vymezení podle starší klasifikace KZAM, kde byli do kategorie ICT odborníků zařazováni lidé pracující jako vědci a odborníci v oblasti výpočetní techniky (KZAM kód 213) a techničtí pracovníci v oblasti výpočetní techniky (KZAM kód 312).

Více statistických údajů a metodologických informací k IT odborníkům naleznete na:

<https://www.czso.cz/csu/czso/lidske-zdroje-v-informacni-spolecnosti-it-odbornici>